

Ken-Roger Olsen
Nylaengveien 44
8630 STORFORSHEI

Trondheim, 12.02.2015

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2014/444

Saksbehandler:
Marit Doseth

Klage på vilkår satt i forbindelse med tillatelse til motorferdsel for uttransport av felt elg i Storlia naturreservat

Det vises til Deres klage datert 13. oktober 2014.

Saken gjelder klage fra Ken-Roger Olsen på vilkår satt i forbindelse tillatelse til barmarkskjøring i Storlia naturreservat for utfrakt av felt elg. I tillatelsen var det satt vilkår om bruk av ATV med belter. Videre omfattet ikke tillatelsen kjøring i myrområder og på snaufjellet.

Direktoratet tar ikke klagen til følge. Vilkåret om bruk av belter på ATV er satt for å begrense skader som kan oppstå som følge av barmarkskjøring. Også vilkåret som at kjøring ikke skal finne sted i myrområder og på snaufjellet er satt av samme grunn. Begge vilkårene er forholdsmessige og saklige og dermed lovlige.

Bakgrunn for saken

Ken-Roger Olsen søkte den 13. juni 2014 om dispensasjon fra motorferdselsforbudet for bruk av ATV til frakt av elgslakt i Storlia naturreservat.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre har delegert myndigheten til å fatte vedtak etter verneforskriftens spesifiserte bestemmelser om ferdsel til forvalterne. Sekretariatet ga den 14. juli 2014 Olsen tillatelse til bruk av ATV med belter eller jernhest for utfrakt av elgslakt. Kjøringen ble begrenset til kjøring utenom myrområder og snaufjell.

Klagen

Vedtaket ble påklaget i epost datert 22. august 2014. I klagen hevdes det at det er kjøretøy med høyt marktrykk og kraft som medfører skader, ikke nødvendigvis at kjøretøyet har hjul. Klager mener også at det er urimelig å kreve belter for så få turer, det er maksimalt 3 elger som skal hentes ut. Det anmodes også om at forbudet mot kjøring i myrområder omgjøres slik at slik kjøring bare skal begrenses.

Nasjonalparkstyrets behandling av klagen

Nasjonalparkstyret behandlet klagen den 23. september 2014. Det ble fremsatt et forslag fra en styrerepresentant om at vilkåret om bruk av belter skulle fjernes og forbudet mot kjøring på snauffjell eller myrer skulle endres til at slik kjøring skulle unngås der det er mulig. Sekretariatets forslag ble vedtatt med 7 stemmer mot 2. Klagen ble dermed ikke tatt til følge og saken ble oversendt Klima- og Miljødepartementet for endelig avgjørelse.

Ken-Roger Olsen har i brev til Klima- og Miljødepartementet datert 13. oktober 2014 kommet med supplerende opplysninger. Det opplyses at han representerer et jaktlag som består av alle grunneierne i området. Det har vært drevet med elgjakt i området siden 1936 hvor det er brukt hest og senere traktor til utfrakt. Det hevdes at det allikevel knapt finnes spor i området.

Videre vises det til at det ikke blir stilt samme krav til reindrifta som kjører både med ATV uten belter og motorsykel i samme området. Det samme gjaldt et jaktlag som for noen år siden fikk tillatelse av fylkesmannen til bruk av en 6-hjuling uten belter.

Klager viser til at det kun være behov for gjennomsnittlig 1 tur årlig og kostandene til investering til belter vil ikke være i samsvar med den begrensede bruken.

Det vises også til en rapport utarbeidet av Statens naturoppsyn hvor bruk av elgtrekk og ATV med fire hjul sammenliknes. Undersøkelsen viste at forskjellen på terrengslitasjen var minimal ved lik hastighet og at det er kjøreadfærd som avgjør terrengslitasjen. Sekshjulinger, som klager er innehaver av, vil ha enda lavere marktrykk hevdes det.

Det vises også til begrunnelsen av vedtaket hvor det fastslås at omsøkte kjøring ikke er i strid med verneformål og verneverdier, og at kjøringen sammen med annen kjøring ikke vil medføre for stor samlet belastning.

Avslutningsvis vises det til nasjonalparkstyrets vedtak om å hogge ned to plantefelt (ca. 25.000 gran) innenfor reservatet og la virket ligge igjen.

Miljødirektoratet sin vurdering

Klima- og miljødepartementet vedtok den 11. juni 2010 i medhold av naturmangfoldloven § 62 at et nasjonalparkstyre bestående av blant annet representanter for de berørte kommuner skal være forvaltningsmyndighet for verneområdene i Saltfjellet, herunder Størli naturreservat. Klima- og miljødepartementet har vært klageinstans for vedtak fattet av nasjonalpark-/verneområdestyrer. Denne myndigheten er nå delegert til Miljødirektoratet, jf. Klima- og miljødepartementets brev datert 23. januar 2015.

Klageinstansen kan prøve alle sider av saken, jf. forvaltningslovens § 34. Klageinstansen kan treffe nytt vedtak i saken eller oppheve vedtaket og sende saken tilbake til underinstansen for helt eller delvis ny behandling.

Klagen behandles etter forskrift av 6. februar 1970 nr. 3 forskrift om fredning av Størli naturreservat (verneforskriften), lov om forvaltning av naturens mangfold av 19. juni 2009 nr. 100 og den ulovfestede vilkårlæren.

Storlia naturreservat ble vernet ved kongelig resolusjon 19. juni 1970. Formålet med vernet er å sikre en naturlig utvikling av plante- og dyrelivet, spesielt i skog- og fjellområde i Dunderlandsdalen. Videre fremgår det av formålsparagrafen at det skal legges særlig vekt på blant annet at området har stor plantegeografisk og - skogøkologisk verdi og har viktige funksjoner for fugle- og dyrelivet i regionen.

I utgangspunktet er motorisert ferdsel til lands og til vanns forbudt, jf. verneforskriften IV pkt. 5. Etter VI kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til motorisert transport i forbindelse med næringsaktivitet og nødvendig uttransport av elgslakt, jf. pkt. 1.

At forvaltningen har en sedvanebasert adgang til å stille vilkår ved forvaltningsvedtak følger blant annet av Høyesteretts dom, Rt. 2003 s. 764. Adgangen er imidlertid begrenset til vilkår som har saklig sammenheng med begunstigelsen og kan ikke være uforholdsmessig tyngende og dermed urimelig.

Vilkårene er satt for å redusere skadene som barmarkskjøring kan medføre, slik som skade og slitasje på vegetasjon og forstyrrelser for fugle- og dyrelivet, jf. naturmangfoldloven § 8. De negative virkningene kan reduseres ved at det settes vilkår til tillatelsen. Lette kjøretøy med belte antas å ha minst skadepotensiale for underlaget. Kjøring i vått terreng og på snaufjell medfører vanligvis større skader enn kjøring på fast og tørr grunn. Vilkårene som er satt er derfor saklige.

Klager mener at kravet om belter er tyngende i forhold til de relativt få turer som er aktuelle inne i reservatet. Jaktlaget som klager er medlem av, i feller også elg utenfor vernegrensene. Utgiftene til belter vil kunne fordeles på jaktlagets medlemmer og beltene vil også kunne benyttes når det fraktes elg utenfor vernegrensene. I følge naturmangfoldloven § 12 skal forvaltningen for å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet velge den driftsmetode eller teknikk som etter en samlet vurdering gir de beste samfunnsmessige resultater. Det fremgår av forarbeidene til denne bestemmelsen at økonomiske forhold i enkelte saker vil veie tyngre enn hensynet til naturmangfoldet, men generelt bør det velges den løsning som er best for naturen. Direktoratet finner derfor at kravet om belter ikke er urimelig tyngende.

Det hevdes i klagen at en ATV med seks hjul ikke medfører større skader i terrenget enn ATV med belter og det vises til en undersøkelse foretatt av Statens naturoppsyn hvor en firehjuls ATV sammenliknes med elgtrekk/jernhest med hensyn til terrengskader. Denne testen viste at forskjellene i terrengskade var minimale ved lik hastighet og at det er fart og kjøreadferd som er avgjørende for potensielle skader.

Direktoratet er kjent med testen som er utarbeidet av Statens naturoppsyn og har blant annet på denne bakgrunn relativt nylig åpnet for bruk av ATV med belter til utfrakt av felt elg, ikke bare bruk av jernhest/elgtrekk. Eventuelle konsekvenser av denne omleggingen må evalueres før det åpnes for bruk av andre typer barmarkskjøretøy. Det vises til at direktoratet ikke er kjent med andre liknende tester og resultatene av denne ene testen er et tynt grunnlag til å trekke sikre konklusjoner. Trolig vil andre jegere også ønske å kunne benytte ATV uten belter slik at en tillatelse vil kunne skape presedens. Risikoen for at bruk av hjul i stedet for belter skal medføre mer omfattende skader på vegetasjon og terrenget, gjør at direktoratet ikke tillater denne type motorferdsel, jf. naturmangfoldloven § 9. Det klages også på manglende tillatelse til kjøring i

myrområder og på snaufjellet. Slik kjøring medfører lettere spor og terrengskader, vilkåret som forbyr denne typen kjøring er derfor lovlig. Direktoratet kan ikke se at det er særlig tyngende, selv om skulle medføre at kjørestrekningen i enkelte tilfeller blir lengre.

I klagen vises det både til reindriftas kjøring i området med motorsykkkel og ATV uten belter, og et jaktlag som fikk tillatelse av fylkesmannen til utfrakt av felt elg med en 6-hjuling. Bruk ATV uten belter i forbindelse med utfrakt av slakt vil kunne skape en presedens som vil være uheldig før vi har fått sett konsekvensene av den nylig omlagte praksisen hvor det åpnes for bruk av ATV med belter. En enkelt tur vil ikke nødvendigvis skade verneverdiene, men dersom omfanget av slik kjøring blir vesentlig, kan det skade verneverdier og være i strid med verneformålet. Direktoratet er ikke kjent med detaljene i det vedtak fra fylkesmannen som det vises til, men vi legger til grunn at denne avgjørelsen ikke kan gi grunnlag for presedens.

Når det gjelder nasjonalparkstyrets vedtak om å hogge ned to plantefelt og la virke ligge, er dette et skjøtselstiltak som er ikke er relevant i denne sammenheng.

På bakgrunn av ovennevnte er direktoratet kommet til følgende

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge. Nasjonalparkstyrets vedtak stadfestes. Vedtaket er endelig og kan ikke påklages videre i forvaltningen.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Berit Lein
Avdelingsdirektør

Olav Nord-Varhaug

Kopi til:

Midtre Nordland nasjonalparkstyre	Moloveien 10	8002	BODØ
Fylkesmannen i Nordland	Moloveien 10	8002	BODØ
Rana kommune	Postboks 173	8601	MO I RANA
Naturvernforbundet i Nordland	Løftfjellveien 7	8602	MO I RANA
Fjelltjenesten	Nordlandsveien 70	8626	MO I RANA